

ວາລະສານວິທະຍາສາດມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ, ຄົ້ນຄວ້າວິໄຈສະຫະສາຂາວິຊາ, ວາລະສານເປີດກວ້າງ

ສະບັບທີ 6, ເຫຼັ້ມທີ 3 (Special Issue) 2020, ເລກທະບຽນ ISSN 2521-0653

ປັດໄຈທີ່ກຳນົດລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ¹

ພອນ ພັນຫຼ້າ², ຈະນີ ຢ່າງແສນໄຊ ແລະ ໄພວັນ ບຸນນາລີ

ພາກວິຊາ ບໍລິຫານທຸລະກິດ, ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ, ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ

ບົດຄັດຫຍໍ້

ນະໂຍບາຍການເງິນມີບົດບາດສຳຄັນຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງປະເທດ, ການວິເຄາະລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງນະໂຍບາຍການເງິນ ເພາະລັດຖະບານໄດ້ໃຊ້ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານເປັນເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍເພື່ອກະຕຸ້ນການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ ລວມທັງການແກ້ໄຂບັນຫາທາງເສດຖະກິດ, ວິກິດການເງິນ, ໄພທຳມະຊາດ ແລະ ໂລກລະບາດ, ສະນັ້ນລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານຈຶ່ງເປັນບັນຫາທີ່ສົນໃຈໃນການສຶກສາ.

ການສຶກສາປັດໄຈທີ່ກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງຂອງການສຶກສາຄື: 1) ໂຄງສ້າງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ, 2) ປັດໄຈກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານຂອງ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງການວິເຄາະທາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທຸກຕົ້ນສະບັບແຕ່ປີ 1986 - 2018 ດ້ວຍການສ້າງແບບຈຳລອງທາງເສດຖະກິດ ແລະ ການປະເມີນຄ່າດ້ວຍວິທີກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດ (OLS).

ໂຄງສ້າງລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານຂອງລັດຖະບານ ປະກອບມີລາຍຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານຂອງລັດຖະບານ ແລະ ລາຍຈ່າຍໃນການລົງທຶນ ເຊິ່ງລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ແຕ່ປີ 1986-2018 ມາຈາກລາຍຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານຂອງລັດຖະບານ ສະເລ່ຍ 50.77%, ສັດສ່ວນລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານຕໍ່ GDP ສະເລ່ຍ 21.20% ແລະ ສັດສ່ວນການເກັບພາສີ-ອາກອນຕໍ່ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສະເລ່ຍ 46.95%, ສະແດງວ່າໂຄງສ້າງລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານປ່ຽນແປງເພີ່ມຂຶ້ນໄປຕາມສະພາບເສດຖະກິດ, ວິກິດການເງິນ, ໄພທຳມະຊາດ, ຄວາມຕ້ອງການພັດທະນາປະເທດຊາດໃຫ້ຫຼຸດຜົນອອກຈາກປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ປະຊາຊົນຫຼຸດຜົນຈາກຄວາມທຸກຍາກ.

ປັດໄຈທີ່ເປັນຕົວກຳນົດລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ແມ່ນມາຈາກ 4 ປັດໄຈຄື: 1) ອັດຕາການປ່ຽນແປງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP), 2) ອັດຕາການປ່ຽນແປງຂະໜາດການເປີດປະເທດ, 3) ອັດຕາການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດ, 4) ອັດຕາການປ່ຽນແປງການເກັບພາສີ-ອາກອນຂອງລັດຖະບານ ທີ່ມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01, ສ່ວນຂະໜາດປະຊາກອນ ແລະ ອັດຕາເງິນເຟີ້ບໍ່ເປັນຕົວກຳນົດໃຫ້ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ປ່ຽນແປງ.

ຄຳສຳຄັນ: ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ, GDP, ຂະໜາດການເປີດປະເທດ, ປະລິມານເງິນ M2, ພາສີ-ອາກອນ, ອັດຕາເງິນເຟີ້.

¹ ການອ້າງອີງພາສາລາວ

ພອນ ພັນຫຼ້າ ແລະ ຄະນະ. (2020). ປັດໄຈທີ່ກຳນົດລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ວາລະສານວິທະຍາສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງ, ສະບັບທີ 6 ເຫຼັ້ມທີ 3 (Special Issue), ໜ້າທີ: 1489-1498.

² ຕິດຕໍ່ຜົວຜົນ

ພອນ ພັນຫຼ້າ. ພາກວິຊາບໍລິຫານທຸລະກິດ, ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ, ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ Tel: 020 223 50122 Email: Phone2235mp@gmail.com

Influential Factors Determining Government Expenditure of Lao PDR

Phone PHANLA³, Chahue YANGSANSAY and Phayvanh PHOUNNALY

Department of Management, Faculty of Economics and Tourism, Souphanouvong University, Laos

ABSTRACT

Fiscal Policy has played an important role in Economy development of country. Government expenditure, which is a part of fiscal policy, has been used a policy tool to stimulate economic growth as well as settle various economic problems, financial crisis, Natural disasters and epidemic disease. Therefore, government expenditure is certainly an important issue to studied.

The objective of the study is to: 1) government expenditure structure of Lao PDR, 2) influential factors determining government expenditure of Lao P.D.R. which provides quantitative analysis and uses secondary data annually from 1990-2018. It builds Econometrics model and Estimate the Ordinary Least Squares regression method.

The result of the study of government expenditure structure of Lao PDR includes government operating expenditures and investment expenditures, which the government expenditures of Lao PDR from 1986-2018 releases that the majority of government operating expenditures could cover 50.77%. Since 1988-2018. The government expenditure in GDP could cover 21.20% on average. And the taxation in government expenditure could cover 46.95%. This figure can infer that government expenditure has change positive according to the economic situation, the financial crisis, natural disasters, the need to develop the nation out of the least developed countries and the people out of poverty.

The variable expected to be influential factors determining government expenditure of Lao P.D.R consist of four factors such as: 1) changing of gross domestic product (GDP), 2) degree of openness of the economy, 3) changing of money supply (M2), 4) changing of taxation had statistical significance at the level of 0.01. The result also shows that degree of Population and inflation did not determining government expenditure of Lao P.D.R.

Keywords: Government expenditure, GDP, degree of openness of the economy, money supply (M2), taxation.

³ **Correspondence:**

Phone PHANLA, Department of Management, Faculty of Economics and Tourism, Souphanouvong University, Tel :020 22350122, Email: Phone2235mp@gmail.com

1. ພາກສະໜີ

ໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງປະເທດຊາດໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງມີສະຖຽນລະພາບນັ້ນລັດຖະບານຂອງແຕ່ລະປະເທດມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການກໍານົດນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ເປັນໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງກະຊວງການເງິນໂດຍນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືທາງການເງິນໄດ້ແກ່: ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ, ການເກັບພາສີ-ອາກອນ ແລະ ການກໍ່ໜີ້ສາທາລະ ເຊິ່ງລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານເປັນເຄື່ອງມືທີ່ສໍາຄັນຢ່າງໜຶ່ງຂອງນະໂຍບາຍການເງິນທີ່ຈະຊ່ວຍຮັກສາລະດັບການບໍລິຫານ, ການດໍາເນີນງານຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຍັງຮັກສາຜົນປະໂຫຍດທາງສັງຄົມໂດຍລວມ, ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຕ່າງປະເທດ, ນອກຈາກນັ້ນຍັງເປັນເຄື່ອງມືໃນການກະຈາຍຊັບພະຍາກອນພາກລັດໄປສູ່ພາກເອກະຊົນ ໂດຍລັດຖະບານມີລາຍໄດ້ຈາກການເກັບພາສີ-ອາກອນຈາກປະຊາຊົນ ແລ້ວນໍາລາຍໄດ້ທີ່ເກັບມາໃຊ້ຈ່າຍໃນການຕ່າງໆຕາມທີ່ລັດຖະບານຕ້ອງການທີ່ຢູ່ໃນລັກສະນະສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການສາທາລະນະ, ການລົງທຶນໃນໂຄງສ້າງພື້ນຖານທາງດ້ານເສດຖະກິດເປັນຕົ້ນ, ນອກຈາກນັ້ນຄໍາໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານຖືວ່າເປັນເຄື່ອງມືການຄັງທີ່ສໍາຄັນທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍທາງດ້ານເສດຖະກິດໄດ້ດີກວ່າເຄື່ອງມືໃນການເກັບພາສີ-ອາກອນເຊິ່ງອາດເຫັນໄດ້ຜິດໄດ້ຈາກການໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານມີຜົນຕໍ່ອຸປະສົງມວນລວມໂດຍກົງ, ສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາໃນອານາຄົດໄດ້ດີ, ສ່ວນການເກັບພາສີ-ອາກອນນັ້ນບໍ່ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບໂດຍກົງເຊິ່ງຜ່ານຕົວປ່ຽນທາງພຶດຕິກຳ ຫຼື ຂຶ້ນກັບພຶດຕິກຳຂອງປະຊາຊົນໃນການຈັບຈ່າຍໃຊ້ສອຍ ແລະ ໂຄງສ້າງທາງດ້ານພາສີ-ອາກອນຕອບສະໜອງຕໍ່ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານເສດຖະກິດໄດ້ໜ້ອຍເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນຕົວທະວີຄຸນຂອງລາຍໄດ້ປະຊາຊາດ, ຕະຫຼອດຍັງມີບັນຫາກ່ຽວກັບການເກັບພາສີ-ອາກອນທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ ແລະ ບໍ່ມີປະສິດທິພາບໃນທາງປະຕິບັດ, ຂາດຄວາມເປັນທໍາຈິງເປັນການເປີດໂອກາດໃຫ້ມີການລົບຫຼີກໃນການເສຍພາສີ-ອາກອນຈົນສິ່ງຜິດໃຫ້ຄວາມເລື່ອມລ້ຳຂອງການກະຈາຍລາຍໄດ້ໃນສັງຄົມສູງ (Lucas, Robert E, 1996: 661-682).

ນັບຕັ້ງແຕ່ປີ 1986 ເປັນຕົ້ນມາລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ເປີດປະເທດສູ່ພາຍນອກ ແລະ ກອງປະຊຸມສະພາ

ບໍລິຫານສູງສຸດຂອງ ສປປ ລາວ ຄັ້ງທີ 4 ໄດ້ດໍາເນີນການປະຕິຮູບລະບົບເສດຖະກິດໃໝ່ໂດຍໃຊ້ຫຼັກການກົນໄກເສດຖະກິດຕະຫຼາດ ໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດໄລຍະ 5 ປີ(1986-1990) ແລະ ເປີດການຄ້າເສລີພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ປະຕິຮູບລະບົບພາສີ-ອາກອນເພື່ອລົດບັນຫາການຂາດດຸນງົບປະມານ, ລັດຖະບານໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນໂຄງສ້າງພື້ນຖານທາງເສດຖະກິດຂຶ້ນເພື່ອສະນັບສະໜູນ ແລະ ລົງທຶນຮ່ວມກັບການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງຄໍາໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ປີ1986 ມີຈໍານວນ 26.54 ພັນລ້ານກີບ (ADB, Key Indicators 2003 for Lao PDR), ເມື່ອເກີດວິກິດການເງິນອາຊີປີ 1997 ເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດຂອງລາວບັນຫາເລື່ອງ ອັດຕາເງິນເຟີ້ສູງທີ່ສຸດ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ລັດຖະບານລາວໄດ້ດໍາເນີນການສ້າງຄວາມແຂ້ມແຂງໃນການຄອບຄຸມມະຫາພາກ ໂດຍນໍາໃຊ້ນະໂຍບາຍການຄັງແບບຂະຫຍາຍຕົວ ຫຼື ນະໂຍບາຍການຂາດດຸນງົບປະມານໂດຍການເພີ່ມລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານສູງຂຶ້ນ ແລະມີຈໍານວນ 412.2 ພັນລ້ານກີບເພື່ອສິດເມັດເງິນເຂົ້າໄປໃນລະບົບເສດຖະກິດເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການພາຍໃນປະເທດເພີ່ມຂຶ້ນ, ທັງເປັນການສົ່ງເສີມການລົງທຶນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ຫຼັງວິກິດການເງິນອາຊີ ປີ 1997 ລັດຖະບານ ສປປ ລາວໄດ້ດໍາເນີນນະໂຍບາຍການເງິນແບບຂະຫຍາຍຕົວ ຫຼື ນະໂຍບາຍການຂາດດຸນງົບປະມານເນື່ອງຈາກປະເທດລາວຢູ່ໃນຖານະເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນມີຄວາມທຸກຍາກ, ເປົ້າໝາຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ມີຕ້ອງການພັດທະນາປະເທດໃຫ້ຫຼຸດຜົນຈາກປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໃນປີ 2020 ແລະ ປະຊາຊົນຈະຫຼຸດຜົນຈາກຄວາມທຸກຍາກ, ສະນັ້ນລັດຖະບານຈຶ່ງນໍາໃຊ້ນະໂຍບາຍແບບຂາດດຸນງົບປະມານເປັນຜົນລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານສູງກວ່າລາຍຮັບຂອງລັດຖະບານເປັນຕົ້ນມາ ແລະ ມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນໃນອານາຄົດເຊິ່ງມາຮອດປີ 2018 ມີຈໍານວນ 31,002.85ກີບ, ດັ່ງນັ້ນປະສິດທິພາບຂອງການໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານຂຶ້ນຢູ່ກັບພາວະເສດຖະກິດຂອງປະເທດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງ

ພັດທະນາປະເທດຂອງລັດຖະບານ ເປັນຜົນໃຫ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານມີປະສິດທິພາບກວ່າການເກັບພາສີ-ອາກອນຂອງລັດຖະບານ.

ຈາກບັນຫາດັ່ງກ່າວຜູ້ສຶກສາຈຶ່ງຕ້ອງການສຶກສາປັດໄຈທີ່ກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວມາຈາກປັດໄຈໃດ ແລະ ສາຍເຫດທີ່ພາໃຫ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານເພີ່ມຂຶ້ນມາຈາກສາເຫດໃດ, ຈຶ່ງເປັນຜົນໃຫ້ຄວາມສົນໃຈໃນການສຶກສາປັດໄຈທີ່ກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ເພື່ອເປັນປະໂຫຍດໃນການກຳນົດກຳນົດນະໂຍບາຍເສດຖະກິດໃນອານາຄົດ.

ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ມີຈຸດປະສົງໃນ (1) ການສຶກສາໂຄງສ້າງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ທາງດ້ານເສດຖະກິດແຕ່ປີ 1986-2018, (2) ປັດໄຈທີ່ກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ, ແຕ່ປີ1986-2018.

2. ວິທີການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າ.

ການສຶກສາປັດໄຈທີ່ກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ເປັນມີວິທີການວິເຄາະແບບທາງປະລິມານໂດຍນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທຸກຕະຫຼອດເຂົ້າໃນການສຶກສາໂດຍມີວິທີການດຳເນີນຄົ້ນຄວ້າດັ່ງນີ້:

2.1 ຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາ.

ຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ສຶກສາປັດໄຈທີ່ກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວໄດ້ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນມາຈາກບົດລາຍຕົວຊີ້ ວັດ (ADB Key Indicators) ຂອງທະນາຄານພັດທະນາເອຊີ ແລະ ບົດລາຍງານເສດຖະກິດລາຍປີຂອງທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ແຕ່ປີ 1986-2018 ເຊິ່ງປະກອບມີຂໍ້ມູນລາຍໄດ້ການເກັບພາສີ-ອາກອນ (TAX), ຈຳນວນປະຊາກອນ(N), ອັດຕາເງິນເຟີ້(INF), ຜະລິດຕະພັນປະຊາຊາດ(GDP), ຂະໜາດການເປີດປະເທດ (X+M), ປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດ (M2).

2.2 ແບບຈຳລອງທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາ.

ແບບຈຳລອງທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາປັດໄຈການກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ອີງໃສ່ທິດສະດີການໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານຂອງ Wagner ແລະ ບົດຄົ້ນຄວ້າວິໄຈຂອງ Malathorn KRAIRIKSH (2000) ມາໃຊ້ໃນການວິເຄາະ ເຊິ່ງແບບຈຳລອງດັ່ງນີ້:

$$LNGE = \beta_0 + \beta_1 LN(GDP) + \beta_2 LN(X + M) + \beta_3 LN(M_2) + \beta_4 LN(N) + \beta_5 LN(TAX) + \beta_6 INF + \bar{u}$$

ໂດຍວ່າ:

LN(GE)=ໂລກາລິດປະລິມານລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ.

LN(GDP)=ໂລກາລິດຜະລິດຕະພັນປະຊາຊາດ.

LN(X+M)=ໂລກາລິດຂະໜາດການເປີດປະເທດ.

LN(M2)=ໂລກາລິດປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດ.

LN(N)=ໂລກາລິດຈຳນວນປະຊາກອນ.

LN(TAX)=ໂລກາລິດການເກັບພາສີ-ອາກອນ. INF=ອັດຕາເງິນເຟີ້.

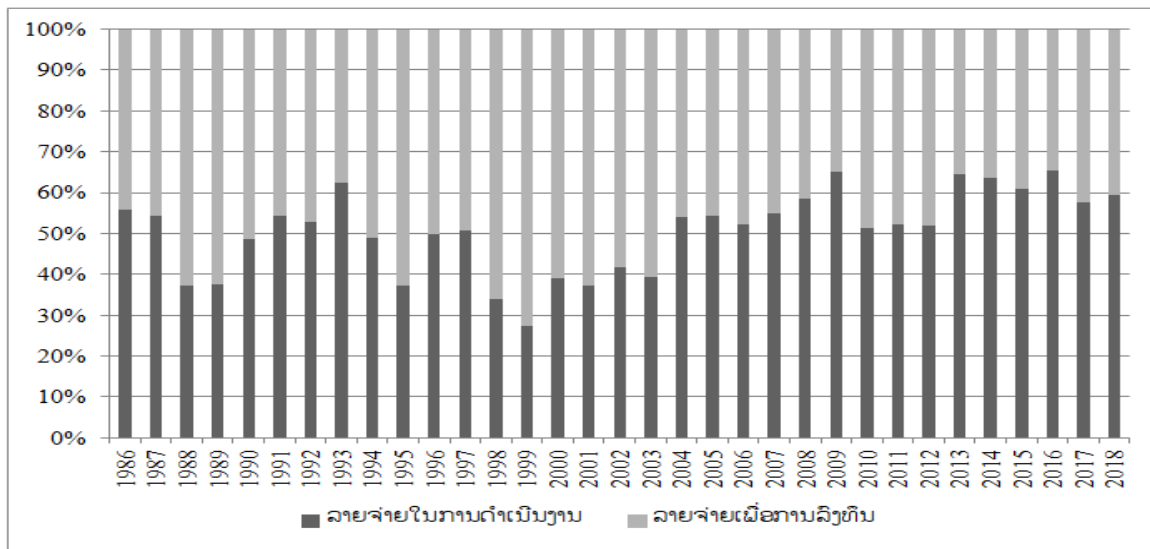
2.3 ວິທີການວິເຄາະ.

- ສ່ວນທີ່1: ການສຶກສາໂຄງສ້າງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ທາງດ້ານເສດຖະກິດແຕ່ປີ 1986-2018 ເປັນການສຶກສາແບບປະລິມານ ໂດຍໃຊ້ສະຖິຕິຜົນລະນາເພື່ອອະທິບາຍສັດສ່ວນການປ່ຽນແປງ.

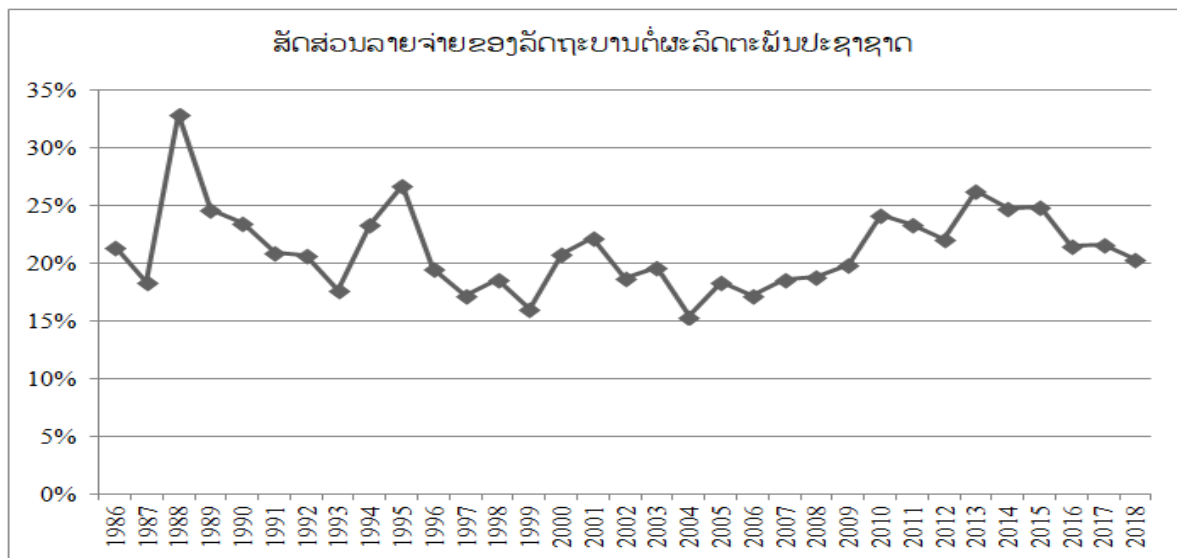
- ສ່ວນທີ່ 2: ການສຶກສາປັດໄຈທີ່ກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ, ແຕ່ປີ 1986-2018 ເປັນການສຶກສາແບບປະລິມານ ໂດຍໃຊ້ສົມຜົນທິດຖອຍແບບພະຫຸຜົດ (Multiple regression) ແລະ ປະມານຄ່າດ້ວຍວິທີກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດ(OLS)

3. ຜົນການສຶກສາ.

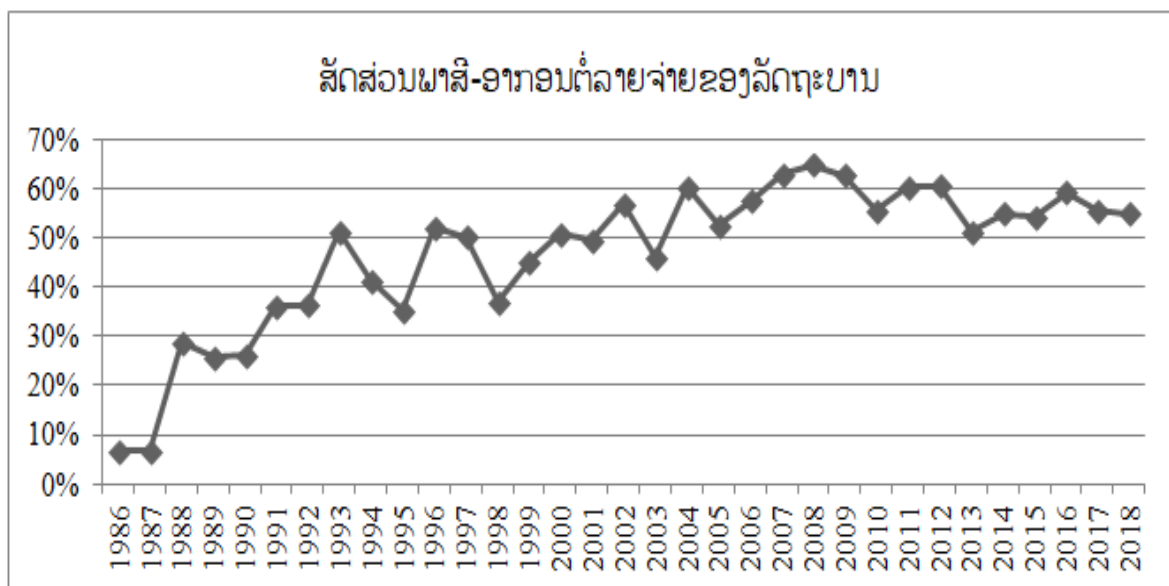
3.1 ການສຶກສາໂຄງສ້າງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ທາງດ້ານເສດຖະກິດແຕ່ປີ 1986-2018.

ຮູບທີ່ 1 ສັດສ່ວນໂຄງສ້າງລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແຕ່ປີ 1986-2018

ຮູບທີ່ 2 ສັດສ່ວນໂຄງສ້າງລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານຕໍ່ຜະລິດຕະພັນປະຊາຊາດ ແຕ່ປີ 1986-2018

ຮູບທີ່ 3 ສັດສ່ວນໂຄງສ້າງການເກັບພາສີ-ອາກອນຕໍ່ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ແຕ່ປີ 1986-2018

ຈາກຮູບທີ່ 1 ເຫັນວ່າໂຄງສ້າງລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແຕ່ປີ 1986-2018 ມາຈາກລາຍຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານຂອງລັດຖະບານສະເລ່ຍ 50.77% ແລະ ມາຈາກລາຍຈ່າຍໃນການລົງທຶນ 49.23%, ເຊິ່ງສັດສ່ວນໂຄງສ້າງລາຍຈ່າຍແຕ່ລະປີມີຜົນມາຈາກພາວະເສດຖະກິດຂອງປະເທດປ່ຽນແປງ ແລະ ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນໃນແຕ່ລະປີ ຄື ປີ 1986 ມີລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານທັງໝົດຈຳນວນ 14.80 ຕື້ກີບ ມາຮອດປີ 2018 ມີຈຳນວນ 18.430,24 ຕື້ກີບ, ເຫດຜົນເຮັດໂຄງສ້າງລາຍຈ່າຍແຕກຕ່າງກັນມາຈາກການປ່ຽນແປງສະພາບເສດຖະກິດຂອງປະເທດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງລັດຖະບານທີ່ຕ້ອງການພັດທະນາປະເທດຊາດໃຫ້ຫຼຸດຜົນອອກຈາກປະເທດທີ່ດ້ອຍພັດທະນາ, ເຊິ່ງມີລາຍລະອຽດມີດັ່ງນີ້:

- ນັບແຕ່ປີ1986-1989 ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານສປປລາວ ສ່ວນໃຫຍ່ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານມາຈາກລາຍຈ່າຍເພື່ອການລົງທຶນ, ເຫດຜົນມາຈາກລັດຖະບານສປປ ລາວໄດ້ເປີດປະເທດສູ່ພາຍນອກໃນປີ 1986 ເຊິ່ງລັດຖະບານໄດ້ໃຊ້ຈ່າຍເງິນເພື່ອການລົງທຶນໃນການທີ່ຈະສ້າງຜືນໂຄງລ່າງທາງດ້ານເສດຖະກິດເພື່ອເປັນການສະນັບສະໜູນການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດໃນອານາຄົດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໄດ້ສ້າງໂຄງການສາທາລະນະປະໂພກເພີ່ມຂຶ້ນ, ການປັບປຸງວຽກງານການຄົມມະນາຄົມຂົນສົ່ງໃຫ້ສະດວກສະບາຍເພື່ອເຊື່ອມໂຍງບັນຊາແຂວງ ແລະ ພາກພື້ນ ເຊັ່ນ: ຖະໜົນ ໜາຍເລກທີ 8; 9; 10 ໄປສູ່ ສສ ຫວຽດນາມ ແລະ ເລກທີ 13 ທີ່ເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງພາກເໜືອກັບພາກໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ໄປສູ່ປະເທດກຳປູເຈຍ, ຈຸດປະສົງເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກສະບາຍທາງການເສດຖະກິດ, ການຄ້າ ແລະ ສົ່ງເສີມການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດໃຫ້ສູງຂຶ້ນ (ບົດສະຫຼຸດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ສະບັບທີ 2 ປີ 1968-1990).

- ນັບແຕ່ປີ1990-1993 ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານສປປ ລາວ ສ່ວນໃຫຍ່ມາຈາກລາຍຈ່າຍເພື່ອການດຳເນີນງານຂອງລັດຖະບານ, ເຫດຜົນມາຈາກລັດຖະບານໄດ້ປະຕິຮູບລັດວິສາຫະກິດໂດຍໃຫ້ເອກະຊົນເຂົ້າມາລົງທຶນຮ່ວມ

ແລະ ບໍລິຫານຫຼາກຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງຈະເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພື່ອການລົງທຶນຂອງລັດຖະບານຫຼຸດລົງ, ນອກຈາກນັ້ນ ລັດຖະບານຍັງໄດ້ເພີ່ມເງິນເດືອນໃຫ້ພະນັກງານລັດເພື່ອເພີ່ມປະລິມານ ແລະ ລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ສູງຂຶ້ນ (ບົດສະຫຼຸດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ສະບັບທີ 3 ປີ 1991-1995).

- ນັບແຕ່ປີ1994-2003 ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານສປປ ລາວ ສ່ວນໃຫຍ່ມາຈາກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພື່ອການລົງທຶນຂອງລັດຖະບານ ແລະ ປີ 1999 ລາຍຈ່າຍເພື່ອການລົງທຶນກວມ 72.80% ຂອງລາຍຈ່າຍທັງໝົດ, ເຫດຜົນມາຈາກວິກິດການເງິນອາຊີ 1998 ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ອັດຕາເງິນເຟີ້ ຂອງສປປ ລາວ ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 134% (ບົດລາຍງານທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຂອງ ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ປີ1998) ແລະ ເປັນອັດຕາເງິນເຟີ້ທີ່ສູງທີ່ສຸດຂອງສປປ ລາວ ເຊິ່ງມີຜົນຕໍ່ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ, ສະນັ້ນຈຶ່ງເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ລັດຖະບານດຳເນີນນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາເພື່ອປັບປຸງບັນຫາວິກິດການທາງການເງິນໂດຍເພີ່ມການລົງທຶນຂອງລັດຖະບານເພີ່ມຂຶ້ນໃຫ້ຫຼາຍກວ່າໄລຍະຜ່ານມາເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດໃນໄລຍະຍາວ.

- ນັບແຕ່ປີ2004-2018 ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານສປປ ລາວ ສ່ວນໃຫຍ່ມາຈາກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພື່ອການດຳເນີນງານຂອງລັດຖະບານເຊິ່ງສາຍເຫດມາລັດຖະບານມີການຈັດສັນງົບປະມານລາຍຈ່າຍຂອງລັດ ໂດຍການເພີ່ມເງິນເດືອນໃຫ້ພະນັກງານລັດຖະບານສູງຂຶ້ນໃນແຕ່ລະປີ ແລະ ປີ 2013 ເຫັນວ່າມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານຂອງລັດຖະບານຢູ່ໃນສັດສ່ວນ 64.42% ຂອງລາຍຈ່າຍທັງໝົດ ເຫດຜົນມາຈາກລັດຖະບານໄດ້ເພີ່ມເງິນເດືອນ ແລະ ເງິນອຸດໜູນໃຫ້ພະນັກງານລັດເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຈາກຮູບທີ່2 ເຫັນວ່າລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານສປປ ລາວ ຢູ່ໃນສັດສ່ວນຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP) ແຕ່ປີ 1986-2018 ສະເລ່ຍ 21.20% ແລະ ແຕ່ລະປີລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານມີການປ່ຽນແປງຕາມ GDP ແລະ ບັນຫາວິກິດການເງິນຕ່າງໆ, ນອກຈາກ

ນັ້ນຄວາມຕ້ອງການຢາກພັດທະນາປະເທດຊາດຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວເພື່ອຫຼຸດຜົນຈາກປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ການປັບປຸງແກ້ໄຂບັນຫາເສດຖະກິດ ຂອງສປປ ລາວ ໃຫ້ມີສະຖຽນລະພາບ ເປັນຜົນໃຫ້ລັດຖະບານຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນ, ນັບແຕ່ປີ 1986-2003 ສັດສ່ວນສັດສ່ວນລາຍຈ່າຍຂອງ ລັດຖະບານຕໍ່ GDP ມີແນວໂນ້ມຕໍ່າລົງ, ສະແດງວ່າອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານນ້ອຍກວ່າອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວ GDP ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ສັດສ່ວນລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວຕໍ່ GDP ມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງເຫດຜົນປະເທດລາວກໍ່ເປີດປະເທດ ແລະ ຝຶບວິກິດການເງິນອາຊີ ປີ 1998, ນັບແຕ່ປີ 2004-2018 ສັດສ່ວນລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ຕໍ່ GDP ມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນ, ສະແດງວ່າອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນກວ່າການຂະຫຍາຍຕົວຂອງ GDP, ເຫດຜົນ ເນື່ອງຈາກດຳເນີນນະໂຍບາຍການເງິນແບບຂະຫຍາຍຕົວເພື່ອພັດທະນາປະເທດຊາດໃຫ້ຫຼຸດຜົນຈາກປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ປະຊາຊົນຫຼຸດຜົນຈາກຄວາມທຸກຍາກເປັນຜົນລັດຖະບານ ສປປ ລາວເພີ່ມຄ່າໃຊ້ສູງຂຶ້ນທັງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນພັດທະນາໂຄງລ່າງທາງດ້ານເສດຖະກິດ.

ຈາກຮູບທີ 3 ເຫັນວ່າສັດສ່ວນການເກັບພາສີ-ອາກອນຕໍ່ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ແຕ່ປີ 1986-2018 ສະເລ່ຍ 46.95% ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າລາຍຈ່າຍທັງໝົດຂອງລັດຖະບານມາຈາກພາສີ-ອາກອນສະເລ່ຍ 46,95% ແລະ ສັດສ່ວນການເກັບພາສີ-ອາກອນຕໍ່ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນ, ສະແດງວ່າການເກັບພາສີ-ອາກອນຂອງລັດຖະບານມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນ ເຊິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ສັດສ່ວນພາສີ-ອາກອນຕໍ່ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນ, ເຫດຜົນເນື່ອງຈາກມາດຕາການ ແລະ ເຄື່ອງມືໃນການເກັບພາສີ-ອາກອນມີປະສິດທິພາບສູງຂຶ້ນ ແລະ ການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດສູງຂຶ້ນ ໂຄງການບໍ່ແຮ່, ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າ

ຕົກເຊິ່ງເປັນໃຫ້ມູນຄ່າອາກອນແຕ່ລະປະເພດມີມູນຄ່າສູງຂຶ້ນ.

3.2 ການສຶກສາປັດໄຈທີ່ກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ແຕ່ປີ1986-2018

$$\begin{aligned} \widehat{LNGE} = & - 8,4595 + 0.7727LN(GDP_t) - 0.4853LN(X+M)_t + 0.3644LN(M2_t) + \\ & (t\text{-tes}) \quad (-0.4448)^{ns} \quad (5,7617)^{***} \\ & (-2,9488)^{***} \quad (2,5213)^{***} \\ & 0.5773LN(N_t) + 0.2011LN(TAX_t) + 0.0783IFN_t \\ & \quad (0.45549)^{ns} \quad (2,8447)^{***} \\ & (0.6872)^{ns} \end{aligned}$$

R-squared = 0.997107
Adjusted R-squared = 0.996439
S.E. of regression = 0.133430
Log likelihood = 23.57665
F-statistic = 1493.576
Prob (F-statistic) = 0.000000
Durbin-Watson stat = 1.759493
ໝາຍເຫດ:***ລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 99%

ຜົນຂອງການສຶກສາພົບວ່າຄ່າສຳປະສິດການຕັດສິນໃຈ (R^2) ມີຄ່າເທົ່າກັບ 0.997107 ສະແດງວ່າກຸ່ມຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະທີ່ໃຊ້ເຂົ້າການສຶກສາໃນແບບຈຳລອງສາມາດອະທິບາຍຕົວປ່ຽນຕາມຄື ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານໄດ້ 99.71% ,ສ່ວນອີກ 0.29% ມີຜົນມາຈາກສາເຫດອື່ນ ,ຄ່າສະຖິຕິ P-Value ຂອງລາຍໄດ້ປະຊາຊາດ, ການເປີດປະເທດ, ປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດ ແລະ ການເກັບພາສີ-ອາກອນ ມີຄ່າເທົ່າກັບ 0.0000; 0.0067; 0.0182; 0.0085 ຕາມລຳດັບມີຄ່ານ້ອຍວ່າລະດັບຄວາມສຳຄັນ 0.05 ($\alpha = 0,05$) ສະແດງວ່າມີວິໄນທາງສະຖິຕິລະດັບ 0.05, ສ່ວນຄ່າສະຖິຕິ P-Value ຂອງຂະໜາດປະຊາກອນ, ອັດຕາເງິນເຝີ້ ມີຄ່າ 0.6525; 0.4980 ຕາມລຳດັບມີຄ່າໃຫຍ່ວ່າລະດັບຄວາມສຳຄັນ 0.05 ($\alpha = 0,05$) ສະແດງວ່າບໍ່ມີວິໄນທາງສະຖິຕິລະດັບ 0.05 ແລະ ຄ່າຕາຕະລາງ Durbin-Watson(DW) ທີ່ມີຈຳນວນຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ 6 ຕົວ, ຈຳນວນຂໍ້ມູນ 33 ປີ, ລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ມີຄ່າ $d_U = 1.683$ ເຊິ່ງຄ່າ $DW=1.759 > d_U$ ເຊິ່ງ

ຢູ່ໃນຊ່ວງທີ່ຍອມຮັບໄດ້ ແລະ ບໍ່ເກີດບັນຫາຄວາມສໍາພັນທາງອະນຸກົມເວລາ(Auto correlation) ຈຶ່ງສາມາດສະຫຼຸບປັດໄຈທີ່ເປັນຕົວກຳນົດລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານສປປ ລາວໄດ້ດັ່ງນີ້:

- ອັດຕາການປ່ຽນແປງ GDP ໃນມີຄ່າສໍາປະສິດເທົ່າກັບ 0.7727 ສະແດງວ່າຜະລິດຕະພັນມວນລວມມີຄວາມສໍາພັນກັບລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານໃນທາງດຽວກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ເຊິ່ງ ໝາຍຄວາມວ່າຖ້າອັດຕາການປ່ຽນແປງ GDP ເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ໂດຍປັດໄຈອື່ນຄົງທີ່, ຈະເຮັດໃຫ້ການປ່ຽນແປງລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານເພີ່ມຂຶ້ນໃນອັດຕາ 0.7727%.

- ອັດຕາການປ່ຽນແປງຂະໜາດການເປີດປະເທດມີຄ່າສໍາປະສິດເທົ່າກັບ -0.4853ສະແດງວ່າມູນຄ່າການເປີດປະເທດມີຄວາມສໍາພັນກັບລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານທາງກົງກັນຂ້າມກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າຖ້າອັດຕາການປ່ຽນແປງມູນຄ່າການເປີດປະເທດເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ໂດຍປັດໄຈອື່ນຄົງທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ອັດຕາການປ່ຽນແປງລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານຫຼຸດລົງ 0.4853%.

- ອັດຕາການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດ ມີຄ່າສໍາປະສິດເທົ່າກັບ 0.3644 ສະແດງວ່າປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດມີຄວາມສໍາພັນກັບລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານທາງດຽວກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າຖ້າອັດຕາການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ໂດຍປັດໄຈອື່ນຄົງທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ການປ່ຽນແປງລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານເພີ່ມຂຶ້ນໃນອັດຕາ 0.3644%.

- ອັດຕາການປ່ຽນແປງການເກັບພາສີ-ອາກອນຂອງລັດຖະບານມີຄ່າສໍາປະສິດເທົ່າກັບ 0.2011ສະແດງວ່າການເກັບພາສີ-ອາກອນຂອງລັດຖະບານ ມີຄວາມສໍາພັນກັບລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານທາງດຽວກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າຖ້າອັດຕາການປ່ຽນແປງຂອງການເກັບພາສີ-ອາກອນເພີ່ມ

ຂຶ້ນ 1% ໂດຍປັດໄຈອື່ນຄົງທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ການປ່ຽນແປງລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານເພີ່ມຂຶ້ນໃນອັດຕາ 0,2011%.

4. ວິພາກຜົນ.

- ຈາກການສຶກສາພົບວ່າ ການປ່ຽນແປງຂອງ GDP ເປັນຕົວກຳນົດໃຫ້ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ມີການປ່ຽນແປງໄປໃນທາງດຽວກັນ, ສະແດງວ່າເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວມີຜົນເຮັດໃຫ້ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານສູງຂຶ້ນ, ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບງານວິໄຈຂອງ Malathorn KRAIRIKSH (2000) ທີ່ໄດ້ສຶກສາປັດໄຈທີ່ການກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານໄທ, ສະນັ້ນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງ ລັດຖະບານ ສປປລາວ ໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວເພື່ອໃຫ້ຫຼຸດຜົນຈາກປະເທດດ້ອຍພັດທະນາການ ແລະ ປະຊາຊົນຫຼຸດຜົນຈາກຄວາມທຸກຍາກ ເປັນຜົນໃຫ້ລັດຖະບານຕ້ອງເພີ່ມລາຍຈ່າຍໂດຍສະເພາະລາຍຈ່າຍໃນການລົງທຶນຂອງລັດຖະບານເພື່ອສົ່ງເສີມການລົງທຶນຂອງພາກເອຊົນ.

- ຈາກການສຶກສາພົບວ່າການປ່ຽນແປງຂະໜາດການເປີດປະເທດເປັນຕົວກຳນົດໃຫ້ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ມີການປ່ຽນແປງໄປໃນທາງກົງກັນຂ້າມກັນ, ສະແດງວ່າການສົ່ງເສີມການຄ້າລະຫວ່າງປະເທດມີຜົນເຮັດໃຫ້ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານຫຼຸດລົງ ເຊິ່ງບໍ່ສອດຄ່ອງກັບງານວິໄຈຂອງ Malathorn KRAIRIKSH (2000) ທີ່ໄດ້ສຶກສາປັດໄຈທີ່ການກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານໄທ ເຊິ່ງມີຜົນການສຶກສາວ່າຂະໜາດການເປີດປະເທດໄທບໍ່ເປັນຕົວກຳນົດລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານໄທ, ສະນັ້ນລັດຖະບານຕ້ອງສົ່ງເສີມການສົ່ງອອກສິນຄ້າ ແລະ ສົ່ງເສີມການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດເຊິ່ງຈະເຮັດປະເທດມີລາຍຈ່າຍຫຼຸດລົງ.

- ຈາກການສຶກສາພົບວ່າການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດເປັນຕົວກຳນົດໃຫ້ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ມີການປ່ຽນແປງໄປໃນທາງດຽວກັນ, ສະແດງວ່າການເພີ່ມປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດຂອງ ທະນາແຫ່ງ ສປປ ລາວ ມີຜົນເຮັດໃຫ້ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບງານວິໄຈຂອງ Malathorn KRAIRIKSH (2000) ທີ່

ໄດ້ສຶກສາປັດໄຈທີ່ການກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ໄທ, ສະນັ້ນການແກ້ໄຂບັນຫາພາວະເງິນ ຂອງທະນາຄານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຕ້ອງສຶກສາໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມກັບ ອຸປະສິງ ແລະ ອຸປະທານຂອງເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດ ເກີດພາວະເງິນເຜີ້ ຫຼື ເງິນຝືດຢ່າງຮຸນແຮງ.

- ຈາກການສຶກສາພົບວ່າການປ່ຽນແປງມູນຄ່າ ການເກັບພາສີ-ອາກອນຂອງລັດຖະບານ ເປັນຕົວກຳນົດ ໃຫ້ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ມີການປ່ຽນແປງ ໄປໃນທາງດຽວກັນ, ສະແດງວ່າການເພີ່ມປະລິມານການ ເກັບພາສີ-ອາກອນມີຜົນເຮັດໃຫ້ລາຍຈ່າຍຂອງ ລັດຖະບານເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບງານວິໄຈຂອງ Malathorn KRAIRIKSH (2000) ທີ່ໄດ້ສຶກສາປັດ ໄຈທີ່ການກຳນົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານໄທ, ສະນັ້ນ ຄວນມີມາດຕະການໃນການເກັບພາສີ-ອາກອນໃຫ້ມີ ປະສິດທິພາບ ໂດຍໃຊ້ລະບົບການຊຳລະຜ່ານລະບົບ ທະນາຄານເວລານັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ການວ່າງແຜນງົບປະມານ ລາຍຈ່າຍທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຫຼຸດຜ່ານການກູ້ຢືມເງິນ ຈາກຕ່າງປະເທດໄດ້ໃນອານາຄົດ.

- ຈາກການສຶກສາພົບວ່າຂະໜາດປະຊາກອນ ແລະ ອັດຕາເງິນເຜີ້ເປັນຕົວກຳນົດລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບງານວິໄຈຂອງ Malathorn KRAIRIKSH (2000), ສະນັ້ນການແກ້ໄຂບັນຫາເງິນ ເຜີ້ຂອງທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ບໍ່ຄວນກັງວົນວ່າການ ເພີ່ມລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານແລ້ວເຮັດໃຫ້ລະບົບ ເສດຖະກິດເກີດພາວະເງິນເຜີ້ ເນື່ອງຈາກ ສປປ ລາວ ເປັນ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ປະຊາຊົນມີຄວາມທຸກຍາກ ຈຳຕ້ອງມີການເພີ່ມລາຍຈ່າຍໂດຍສະເພາະລາຍຈ່າຍໃນ ການລົງທຶນສ້າງຜືນຖານທາງເສດຖະກິດເພື່ອສົ່ງເສີມການ ລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ.

5. ສະຫຼຸບ

ໂຄງສ້າງລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານຂອງລັດຖະບານ ປະກອບມີລາຍຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານຂອງລັດຖະບານ ແລະ ລາຍຈ່າຍໃນການລົງທຶນ ເຊິ່ງລາຍຈ່າຍຂອງ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ແຕ່ປີ 1986-2018 ມາຈາກລາຍ ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານຂອງລັດຖະບານ ສະເລ່ຍ

50,77%, ສັດສ່ວນລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານຕໍ່ GDP ສະເລ່ຍ 21,20% ແລະ ສັດສ່ວນການເກັບພາສີ-ອາກອນ ຕໍ່ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ສະເລ່ຍ 46,95% ເຊິ່ງໂຄງ ສ້າງລາຍຈ່າຍຈະປ່ຽນແປງໄປຕາມສະພາບເສດຖະກິດ, ວິ ກິດການເງິນ, ໄຟທຳມະຊາດ, ຄວາມຕ້ອງການພັດທະນາ ປະເທດຊາດໃຫ້ຫຼຸດຜົນອອກຈາກປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ປະຊາຊົນຫຼຸດຜົນຈາກຄວາມທຸກຍາກ.

ປັດໄຈທີ່ເປັນຕົວກຳນົດລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ມາຈາກ 4 ປັດໄຈຄື (1) ອັດຕາການ ປ່ຽນແປງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພານໃນ (GDP), (2) ອັດຕາການປ່ຽນແປງຂະໜາດການເປີດປະເທດ, (3) ອັດຕາການປ່ຽນແປງຂອງປະລິມານເງິນໃນລະບົບ ເສດຖະກິດ (4) ອັດຕາການປ່ຽນແປງການເກັບພາສີ- ອາກອນຂອງລັດຖະບານ ທີ່ມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງ ສະຖິຕິ 0.01, ສ່ວນຂະໜາດປະຊາກອນ ແລະ ອັດຕາເງິນ ເຜີ້ເປັນຕົວກຳນົດໃຫ້ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ປ່ຽນແປງ.

6. ຄຳຂອບໃຈ

ຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນຢ່າງສູງ ແລະ ຄຳຂອບໃຈ ມາຍັງຄະນະນຳມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງທີ່ໃຫ້ການສະ ນັບສະໜູນການວິໄຈ, ຂໍຂອບໃຈມາຍັງຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ທີ່ໃຫ້ການສະນັບສະໜູນ, ແນະນຳ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ມູນໃນການວິໄຈຄັ້ງນີ້.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

ກົດສະພາ ສັງຂະມະນີ. ນະໂຍບາຍເງິນຕາ, ໜ້າ 202-211.

ຈັດພິມຄັ້ງທີ 1. ສູນໜັງສືມະຫາວິທະຍາລາດ ສະໝັດສວນສຸນັນທາ, 1 ຖະໜົນອຸ່ທອງນອກ ເຂດ ດຸສິດ ກຸງເທບມະຫານະຄອນ 10300, 2007.

ສັນຕິ ຈຳນົງ. 1996. ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ກັບ ສະຖຽນລະພາບທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງປະເທດ ໄທ.ວິທະຍານິພົນປະລິຍາໂທເສດຖະສາດບັນດິດ, ມະຫາວິທະຍາໄລລາມຄຳແຫງ.

ທິດາລັດ ສິບຊາດ. ນະໂຍບາຍການເງິນ.[ອອນໄລ້], 2019. [ຄົ້ນຫາວັນທີ10ກໍລະກົດ 2019]. ຄົ້ນຫາ ຈາກ:

- <http://pws.npru.ac.th/chanokchone/data/files/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%2010.pdf>
- ບົດລາຍງານເສດຖະກິດ 1988- 2018, ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, [ອອນໄລ໌], 2019.[ຄົ້ນຫາວັນທີ10 ເມສາ 2019]. ຄື້ນຫາຈາກ : <http://www.bol.gov.la/laoweb/index.php>.
- ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ສະບັບທີ່ 2 ບີ 1968-1990 [ອອນລາຍ], 2019 [ຄົ້ນຫາວັນທີ 19/04/2019].
- ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ສະບັບທີ່ 2 ບີ 1968-1990 [ອອນລາຍ] 2019 [ຄົ້ນຫາວັນທີ 19 / 04 / 2019]. ຄື້ນຫາຈາກ : https://rtm.org.la/wp-content/uploads/2017/08/8th-NSEDP-2016-2020_LAO.pdf
- ພູເພັດ ກ້ຽວພິລາລົງ, ບຸນມິ ອິນທະເກສອນ, ຄຳນິກອນ ສີປະເສດ ແລະ ມຸນິກ ບຸນຍະລາສີ. ການນຳໃຊ້ໂປຣແກຣມ Eviews ສຳລັບເສດຖະກິດ. ຈັດພິມໂດຍ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, 2016.
- ADB, Key Indicators 1988-2018 for Lao PDR. [Online]2019. Available from: <https://www.adb.org/publications/series/key-indicators-for-asia-and-the-pacific>.
- Chebhanich, Chuenruthai. 1983. The relative influence of Fiscal and Monetary Policy on Economic activity in Thailand. M.A. Thesis, Tammasart University.
- Malathorn KRAIRIKSH. 2000. Influential Factors Determining Government Expenditure of Thailand. Master of Economic, Ramkhamhaeng University.
- Mann, Arthur J., and Walter E. Schulthess. 1986. Long-Run Expenditure Constraints in Argentina. Public Finance Quarterly 14, 1(January)
- Sharkansky, Ira. 1967. Some more Thoughts about the determinants of Government expenditure. National Tax journal. 26(June):171-179.
- Sharkansky, Ira. 1967-b. Economic and Political correlates of State Government expenditure: General Tendencies and Deviant Cases. Midwest journal Political Science. 11(May):171-179.
- Lucas, Robert E, Jr, 1996. Nobel Lecture: Monetary Neutrality, Journal of Political Economy, University of Chicago Press, vol. 104(4), pages 661-682, August.
- Tanzi, Vito and Schuknecht, Ludge. 2000. Pubic Spending in the 20th Century. Cambridge: Cambridge University Press.
- Vongpradhip, D. 19983. Macro Mangement of Government Spending. A Paper Presented at the SIAM PROJECT ON Macro-Economic Mangement of Thai Economy, 24-25 June.